

Szöveg címe: A tűzoltó kutyák

Forrás: Első meséskönyvem. Móra Könyvkiadó, 1969.

Szövegtípus: elbeszélő szöveg (mese)

Szöveg olvashatósága: könnyű

Kérdések nehézsége: könnyű, közepesen nehéz, nehéz

Javasolt felhasználás: 3–6. évfolyam

A tűzoltó kutyák

Lev Tolsztoj elbeszélése

Gyakran megtörténik, hogy amikor a városokban tűz üt ki, gyermekek maradnak a házakban. Nem lehet őket kihozni onnan, mert rémületükben elrejtőznek és hallgatnak, és a füsttől nem lehet meglátni őket.

Londonban kutyákat tanítanak be a megmentésükre. Ezek a kutyák együtt laknak a tűzoltókkal. Amikor egy ház kigyúl, a tűzoltók beküldik őket, hogy hozzák ki a gyermekeket.

Egy ilyen betanított kutya Londonban tizenkét gyermeket mentett meg egymagában. Ezt a kutyát Bobnak hívták.

Egyszer kigyúlt egy ház, s amikor a tűzoltók odaérkeztek, egy asszony futott oda hozzájuk. Jajveszékelt, és azt mondta, hogy egy kétesztendő kislánya maradt a házban. A tűzoltók beküldték Bobot. Bob felszaladt a lépcsőn, és eltűnt a füstben. Öt perc múlva kifutott a házból, s kihozta a kislányt, a fogával fogta ingecskéjét. Az anyja odarohant a gyermekhez, és sírt örömeiben, hogy a kislánya megmenekült.

A tűzoltók megsimogatták a kutyát, s megvizsgálták, nem pörkölődött-e meg; de Bob vissza akart futni a házba. A tűzoltók azt hitték, hogy odabenn van valaki élő, s elengedték. A kutya beszaladt, s csakhamar visszafutott, s hozott valamit a foga között. Amikor az emberek megnézték, hogy mit hoz, elkezdtek nevetni valamennyien: egy nagy játék babát hozott a szájában.

1. Melyik városban játszódik a tűzoltó kutya története?

1-es kód: A tanuló sikerrel azonosítja a megfelelő helységnevet.

- Londonban

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Az instrukcióban megadott tartalmi elem visszakeresése. A feladatot megkönnyíti, hogy ez az egy helységnév szerepel a történetben.

Nehézség: könnyű.

2. Mi a tűzoltó kutya neve?

1-es kód: információ-visszakeresés. A tanuló sikerrel azonosítja a megfelelő tulajdonnevet.

- Bob

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Az instrukcióban megadott tartalmi elem visszakeresése. A feladatot megkönnyíti, hogy ez az egy tulajdonnév szerepel a történetben.

Nehézség: könnyű.

3. Számozással állítsd az olvasmány szerinti dőrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Az elsőt megszámoztuk helyetted.

___ A kutya beszalad a házba.

___ A kutya ismét berohan a házba.

___ A kutya kihoz egy játék babát.

___ A kutya kiment a kislányt.

1 A tűzoltók az égő házhoz érkeznek.

1-es kód: 2, 4, 5, 3, 1

6-os kód: tipikus rossz válasz: A diák nem ügyel az „ismét” szóra, összekeveri a „beszalad” és „ismét berohan” opciókat.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: időrendi sorrend megállapítása. Cselekményelemek helyes sorrendjének megállapítása.

Nehézség: közepesen nehéz.

4. Miért ment be másodszor is a kutya a házba?

1-es kód: A tanuló válaszából kiderül, hogy megértette, Bob azt hitte, még egy kisgyerek van a házban. Például:

- Azért, hogy még valaki mást is megmentsen.
- A másik kislányért.

6-os kód: tipikus rossz válasz: Azért, hogy kihozza a babát. Amennyiben a diák ezt a választ adja, akkor egyértelműen kiderül, hogy nem értette meg a történetet.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: mélyebb tartalmi réteget feltáró értelmezés. Szereplő motivációjának felismerése.

Nehézség: közepesen nehéz.

5. Egészítsd ki a következő mondatot!

A tűzoltó kutya bátor, mert

1-es kód: A tanuló helyes választ ad és megfelelő indoklással szolgál. Például:

- Bátor/önfeláldozó/szorgalmas/lelkes, mert bement az égő házba, hogy kimentse a kislányt.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Szereplő jellemzése a történetben olvasott cselekedetei alapján.

Nehézség: közepesen nehéz.

6. A történet melyik részét ábrázolja az olvasmány alatti kép?

1-es kód: A tanuló válaszából kiderül, hogy a képet összekapcsolta Bob második bemenetelével. Például:

- A másodikat, mert a babát hozza ki.
- Azt, amikor a babát hozza ki.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

Rossz válasz: A tanuló válaszából NEM derül ki, hogy a kép a második fordulóhoz kapcsolódik, vagy túl általános a válasz.

- Azt, amikor a kislányt kihozza. (A kislányt az ingénél fogva vezette.)
- Azt, amikor kijön a házból. (Nem derül ki a válaszból, hogy melyik „forduló” után.)

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés, kapcsolatteremtés. Az instrukcióban megadott grafikai elem összekapcsolása a megfelelő szövegrésszel.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. Miről szól ez az olvasmány? Karikázd be a helyes válasz betűjelét

Elmeséli...

- A: a kutya egy sikeres mentőakcióját.
- B: a kutya egy szabadnapját.
- C: a kutya és a kislány barátságának történetét.
- D: a kutya és a tűzoltók több kalandját.

1-es kód: A

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: globális megértés, lényegkiemelés. A tanuló feladata a szöveg tartalmát összegző válaszlehetőség kiválasztása. A B opció hamis, a C opcióra nem derül fény a mesében, D szerint mindössze egy kalandról értesülünk itt e mesében.

Nehézség: közepesen nehéz.

8. Miért nem találta meg az anya a kislányát?

1-es kód: A tanuló a szövegben korábban említett KÉT kapcsolódó ok legalább egyikét leírja.

- A kislány VAGY az anya a füst miatt eltévedt.
- A kislány megijedt és elbújt.
- A kislány csöndben volt/hallgatott, így nem vehette észre az anyja.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: A tanuló felismeri az 1. bekezdésben leírt általános és a konkrét szituáció közötti kapcsolatot, helyes indoklással szolgál.

Nehézség: nehéz.

9. Milyen érzelmek jellemzik a történet elején az asszonyt? Indokold meg válaszodat!

A történet elején az asszony _____, mert _____

2-es kód: teljes válasz: Az érzelem helyes felismerése és indoklása.

- A történet elején az asszony félt, mert azt hitte, nem menekül meg a lánya.

1-es kód, részleges válasz: Az érzelem helyes felismerése megfelelő indoklás nélkül, vagy téves indoklással.

- A történet elején az asszony félt.

6-os kód:

Tipikus rossz válasz 1: A diák nem érzelmet, hanem cselekvést ír be. Például:

- Az asszony sírt.

Tipikus rossz válasz 2: A tanuló átmásolja a vonatkozó szövegrészt, nem értelmezi azt. Jajveszékelt, és azt mondta, hogy egy kétesztendő kislánya maradt a házban.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: Szereplő érzelmének az azt kiváltó oknak az azonosítása. A feladatmegoldást megkönnyíti, hogy a korábbi bekezdésekben már olvashattunk az érzelmet kiváltó okról (elbújnak félelmükben a gyerekek stb.).

Nehézség: nehéz